

Αρμενιστής

Τόμ. 2, Αρ. 2 (2024)

Αρμενιστής

Lord Byron-Childe Harold's Pilgrimage

Δημήτρης Κοσμόπουλος

doi: [10.12681/armen.37629](https://doi.org/10.12681/armen.37629)

Copyright © 2024, Δημήτρης Κοσμόπουλος

Άδεια χρήσης [#plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4/#](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4/#).

George Gordon, Lord Byron

CHILDE HAROLD'S PILGRIMAGE

(Μετάφραση Δημήτρης Κοσμόπουλος)¹

The Canto Two

Η προσκύνησις του Τσάλντ Χάρολντ

Άσμα Δεύτερο

I.

Come, blue-eyed maid of heaven! —but thou, alas,
Didst never yet one mortal song inspire—
Goddess of Wisdom! here thy temple was,
And is, despite of war and wasting fire,
And years, that bade thy worship to expire:
But worse than steel, and flame, and ages slow,
Is the drear sceptre and dominion dire
Of men who never felt the sacred glow
That thoughts of thee and thine on polished breasts bestow.

*

I.

Σίμωσε 'σύ ουράνια, γαλανομάτα κόρη!
Μ' αλλοί μου! Πότε δρόσισες το άσμα ενός θνητού;
Ω της σοφίας θεά! Εδώ παλαιά ο ναός σου μας εθώρει
Κι ακόμα υπάρχει, απομεινάρι της φωτιάς και του χαμού,
Απομεινάρι στους αιώνες που σκεπάσαν των θεών τα όρη.
Όμως το σίδηρο, το πύρ και του καιρού το δόρυ
Λιγότερο αφανίζουνε απ' το σκήπτρο του κακού,

¹ Το 2024 θα κυκλοφορήσει για πρώτη φορά από τις εκδόσεις Κέδρος το έργο του Byron, σε μετάφραση Δημήτρη Κοσμόπουλου, η οποία θα είναι σύμφωνη με το μέτρο και τους ρυθμούς του ίδιου του Byron.

Απ' των βαρβάρων το σπαθί και το τσεκούρι
Άγριων φυλών που στην ψυχή τους δεν εστάλαξε του γλυκού
μύρου από την ανάμνησή σου κι απ' του ένδοξου λαού
Την ευλογία, σε λαών καρδιές, ευχή και γούρι.

*

II.

Ancient of days! august Athena! where,
Where are thy men of might, thy grand in soul?
Gone—glimmering through the dream of things that were:
First in the race that led to Glory's goal,
They won, and passed away—is this the whole?
A schoolboy's tale, the wonder of an hour!
The warrior's weapon and the sophist's stole
Are sought in vain, and o'er each mouldering tower,
Dim with the mist of years, grey flits the shade of power.

*

II.

Τα κλέη παλαιά των ημερών! Περίβλεπτη Αθήνα Σεβασμία
Πού οι τρανοί πολίτες σου; Πού οι μεγαλόψυχοι άντρες;
Σβησμένοι, στου ονείρου το κομπολόι, θολές χάντρες:
Πρωταθλητές στην τεθλιμμένη οδό της Αρετής, την Ερασμία
Μόλις και λάμπανε στην γή- μ' αυτό είταν όλο κι όλο;
Των έργων τους η διδαχή, μύθος φέγγει στον θόλο
Θαύμα μιάς ώρας, σε κολλεγιοπαίδων την ανία!
Πού τα όπλα των πολεμιστών σου, τα έδρανα των σοφιστών
Μάταια τα ψάχνω στα ερείπια κάστρων και τειχών,
Στην σκότεινη την καταχνιά του ανέμου και του χρόνου τυλιγμένα,
Καθώς τριγύρω σελαγίζουν σκιές, από τα κλέη τα χαμένα.

*

I.

Son of the morning, rise! approach you here!
Come—but molest not yon defenceless urn!

Look on this spot—a nation's sepulchre!
Abode of gods, whose shrines no longer burn.
E'en gods must yield—religions take their turn:
'Twas Jove's—'tis Mahomet's; and other creeds
Will rise with other years, till man shall learn
Vainly his incense soars, his victim bleeds;
Poor child of Doubt and Death, whose hope is built on reeds.

*

III.

Άστρο της μέρας, του Ήλιου φως! Για κόντεψε λιγάκι!
Ελθέ! Μα μην ταράξεις ένα μνήμα μέσα στο σαράκι.
Αντίκρουσε τον τόπο αυτό- έθνους μνήμα κενό.
Κατοικητήριο θεών με τους βωμούς σβησμένους. Ράκη
Οι θεοί του φύγανε, στων καιρών το φαρμάκι.
Και οι θρησκείες των λαών, σειρά περάσανε κι αυτές:
Πρώτος ο Δίας και μετά η θρησκεία του Μουχαμέτη.
Πίστεις πολλές θα φέρουνε οι αιώνες δυνατές,
Ώσπου να μάθει ο άνθρωπος πως μάταιες οι τελετές
Και το θυμίαμα ανώφελο και η θυσία του σκέτη.
Τέκνο φτωχό οι ελπίδες του αμφιβολίας, θανάτου.
Οι ελπίδες του θεμελιωμένες σε καλαμιές του βάλτου.

*

IV.

Bound to the earth, he lifts his eyes to heaven—
Is't not enough, unhappy thing, to know
Thou art? Is this a boon so kindly given,
That being, thou wouldst be again, and go,
Thou know'st not, reck'st not to what region, so
On earth no more, but mingled with the skies!
Still wilt thou dream on future joy and woe?
Regard and weigh yon dust before it flies:
That little urn saith more than thousand homilies.

*

IV.

Ρίζα κι αν έχεις μες στην γή, στον ουρανό τα μάτια---
Δεν σου' ναι τάχα αρκετό να υπάρχεις μες στον κόσμο;
Τόσο ακριβή σου είν' η ζωή και λες το φως της, «φώς» μου;
Πόσο διψάς τον άνεμο, στις ζωής τα μονοπάτια;
Να τα περνάς πώς λαχταράς; Κι ας γίνεσαι κομμάτια---
«Πέρα απ' τον τάφο να 'μαι», λές, «στης ζήσης τον ρυθμό,
Να φτερουγάω κι από την γή, να σμίγω ουρανό».
Αλλοίμονο! Περίκλειστε στου ονείρου τα παλάτια
Ψάχνεις μελλούμενες χαρές και λύπες που είναι να 'ρθουν;
Ψηλάφισε και ζύγιασε την σκόνη πριν σκορπίσει:
Η τεφροδόχος τούτη εδώ, κρυφή γλώσσα θανάτου
Πέρα από κάθε λέξη θα σου τραγουδήσει.

*

V.

Or burst the vanished hero's lofty mound;
Far on the solitary shore he sleeps;
He fell, and falling nations mourned around;
But now not one of saddening thousands weeps,
Nor warlike worshipper his vigil keeps
Where demi-gods appeared, as records tell.
Remove yon skull from out the scattered heaps:
Is that a temple where a God may dwell?
Why, e'en the worm at last disdains her shattered cell!

*

V.

Ή ανάσκαψε καλύτερα τον τύμβο των χωμάτων,
Θαμμένο έχει στα σπλάγχνα του τον ήρωα τον αρχαίο.
Σε ακρογιάλι ερημικό κι απόμακρο κι ωραίο
Κοιμάται κι αναπαύεται στην χώρα των θαυμάτων.

Έθνη πλέξανε ολόγυρα τους θρήνους των ασμάτων.
Τώρα όμως δεν ακούγεται ούτ' ένα μοιρολόγι,
Κι ούτ' ένας πολεμόχαρος προσκυνητής δεν φτάνει,
Κι ας βγήκε 'δώ ημίθεος, λέν των παλαιών οι λόγοι.
--Ακόμα κι ένας ήρωας πέπρωται να πεθάνει.—
Από τα σκόρπια κόκκαλα, κράτησε το κρανίο
Και μίλα! Μοιάζει αυτό ναός, να κατοικεί ο Θεός;
Κι ο σκώληκας το παρατάει, τούτο το άδειο ηχείο.

*

VI.

Look on its broken arch, its ruined wall,
Its chambers desolate, and portals foul:
Yes, this was once Ambition's airy hall,
The dome of Thought, the Palace of the Soul.
Behold through each lack-lustre, eyeless hole,
The gay recess of Wisdom and of Wit,
And Passion's host, that never brooked control:
Can all saint, sage, or sophist ever writ,
People this lonely tower, this tenement refit?

*

VI.

Ρίξε το βλέμμα σου: Σπασμένη αψίδα, γκρεμισμένοι τοίχοι,
Χορταριασμένα δώματα και νυχτωμένες στοές.
Κι όμως πετούσαν, μια φορά, ευγενικών πόθων πνοές,
Το αίθριο παλάτι γέμιζαν, λεπτοί, ψυχών οι ήχοι.
Κι αντίκρουσε: Θόλους θαμπούς, αόμματους κι αχρώμους
Στον ιερό της σύνεσης και της σοφίας ξενώνα,
Στον έκπαγλο του πάθους ναό, δίχως δεσμά και νόμους:
Όσα είπανε και γράψανε φιλόσοφοι ιερόκρυφοι κι οι άγιοι,
Άραγε, γίνεται να βρούνε στέγη στον περικόκαλο νυμφώνα,

Να ξαναχτίσουμε τον πύργο, στις ορφάνιες τα τενάγη;

*

VII.

Well didst thou speak, Athena's wisest son!
'All that we know is, nothing can be known.'
Why should we shrink from what we cannot shun?
Each hath its pang, but feeble sufferers groan
With brain-born dreams of evil all their own.
Pursue what chance or fate proclaimeth best;
Peace waits us on the shores of Acheron:
There no forced banquet claims the sated guest
But Silence spreads the couch of ever welcome rest.

*

VII. Αληθινός ο λόγος σου, σοφέ γιέ της Αθήνας!

«Ένα καλά γνωρίζουμε, πως τίποτε δεν ξέρουμε».

Προς τι το πισωγύρισμα μπρος σ' ό,τι είν' ο πυρήνας

Των όσων θα 'ρθουνε και πώς να τους ξεφύγουμε;

Όλα πονάνε: Αλλ' άνθρωπος, στου φόβου την αρπάγη

Δέρνεται για φανταστικά και ψεύτικα δεινά

Ονειροφαντασιάς γεννήματα, στου νού του τα πελάγη.

Άς βρίσκουμε όσα η μοίρα ή η τύχη μας, ορίζει για κλεινά.

Ειρήνη μας προσμένει, στου Αχέροντα την όχθη, ασάλαγη:

Τραπέζια και γιορτές δεν έχει εκεί, στου Χάρου τα στενά

Μήτε για τον χορτάτο καλεσμένο βία και χλαπαταγή.

Σιωπή του στρώνει το κλινάρι, για το «καλωσόρισες», σεμνά.

*

VIII.

Yet if, as holiest men have deemed, there be

A land of souls beyond that sable shore

To shame the doctrine of the Sadducee

And sophists, madly vain of dubious lore;
How sweet it were in concert to adore
With those who made our mortal labours light!
To hear each voice we feared to hear no more!
Behold each mighty shade revealed to sight,
The Bactrian, Samian sage, and all who taught the right!

*

VIII.

Όμως αν, όπως δίδαξε δασκάλων η εμπειρία
Πέρα απ' του σκοταδιού την όχθη, ανοίγει ο τόπος,
Εκεί ορίστηκε οι ψυχές να ζούν, να βρίσκουν σωτηρία---
Ντροπή στων Σαδδουκαίων το δόγμα και τον τρόπο
Των σοφιστών. Ηλίθια κλώθουνε την σάπια αμφιβολία---
Ώ, τι γλυκειά η χαρμονή να λατρεύουμε Σωτήρα,
Θεό αγάπης, της ζωής τον Ευεργέτη και μαζί του,
Αγίους ανθρώπους να τιμούμε, φορτωμένους την δοκιμασία
Του πλήθους των βασάνων μας, στου κόσμου τον καταποτήρα!
Με τι χαρά θ' ακούγαμε την άρρητη φωνή τους,
Χαρμόсуνα θαυμάζοντας την θεία οπτασία
Του αρχαίου μύστη Βακτριανού και στην μονή του
Σε φώς γιορτής θα ζούσαμε ιερή διδασκαλία
Από της Σάμου το σοφό κι ευλογημένο αρνί του.

*

IX.

There, thou! —whose love and life together fled,
Have left me here to love and live in vain—
Twined with my heart, and can I deem thee dead,
When busy memory flashes on my brain?
Well—I will dream that we may meet again,
And woo the vision to my vacant breast:
If aught of young Remembrance then remain,
Be as it may Futurity's behest,

For me 'twere bliss enough to know thy spirit blest!

*

IX.

Ας είναι εκεί να ξαναβρώ και πάλι, ώ, εσένα
Όπου η ζωή κι αγάπη σου με μια πνοή σβηστήκαν
Και με αφήσαν μοναχό στου κόσμου την αρένα
Στην ερημιά, να ζώ και ν' αγαπώ όσα χαθήκαν!
Αλλοίμονό μου! Πως μπορώ, πιστεύοντας, να ζώ
Πως δεν υπάρχουν, έφυγες κι ότι σε πήρε αγέρας,
Όταν μες στις καρδιάς τον βυθό η μνήμη σου—σ' έναν πεζό
κι άδειο καιρό—φέγγει το φώς νέας ημέρας;
Σε τούτη την φτωχή καρδιά, την έρημη και μαύρη
Χορό θα στήνει τ' όνειρο, πως πάλι θα ξανάβρει
Την όψη σου την ιλαρή και του προσώπου σου το μύρο.
Αν μύρο η θύμηση της νιότης μας μονάχα μένει,
Είναι ο αρραβώνας ο χρυσός για μέλλον που σε φέρνει.
Άχ! Ευτυχία για μένανε να ξέρω σαν θα γείρω
Πώς η μακάρια, φωτεινή ψυχή σου, με προσμένει.

*

X.

Here let me sit upon this massy stone,
The marble column's yet unshaken base;
Here, son of Saturn! was thy fav'rite throne:
Mightiest of any such! Hence let me trace
The latent grandeur of thy dwelling-place.
It may not be: nor ev'n can Fancy's eye
Restore what Time hath labour'd to deface.
Yet these proud pillars claim no passing sigh;
Unmoved the Moslem sits, the light Greek carols by.

*

XI.

But who, of all the plunders of yon fane

On high, where Pallas linger'd, loth to flee
The latest relic of her ancient reign;
The last, the worst, dull spoiler, who was he?
Blush, Caledonia! such thy son could be!
England! I joy no child he was of thine:
Thy free-born men should spare what once was free;
Yet they could violate each saddening shrine,
And bear these altars o'er the long-reluctant brine.

*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΟΡΔΩΝ, ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ
Η ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΣΑΙΑΝΤ ΧΑΡΟΛΝΤ
ΑΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

X.

Εδώ στην πέτρα την σκληρή, αφήστε να καθίσω
να ακουμπώ στην στέρεη, μαρμάρινη κολώνα.
Εδώ, που ο θρόνος σου έστεκε, θεμελιωμένος, ίσιος
Του Κρόνου, ώ γιέ Ολύμπιε, γυρεύοντας στο χώμα
από την δόξα την κρυφή, κάτι για να κρατήσω.
Μ' αδύνατο: Ούτε κι αυτό της φαντασίας το βλέμμα
να αναστήσει δεν μπορεί ό, τι έθαψε ξοπίσω
ο χρόνος πανδαμάτορας, στο ανήλεό του ρέμμα.
Αγέρωχες κολώνες, να! Περαστικού τον στεναγμό
ποτέ τους δεν ζητιάνεψαν. Μήτε και τον λυγμό.
Απάνω τους ο Μουχαμέτης, κάθεσαι, ξανασαίνει
αναίσθητος,- κι ο Έλληνας, με μούρμουρο διαβαίνει.

XI.

Μα ποιος, απ' όσους τον Ναό, σκυλεύσανε τον άνω
όπου η Παλλάδα η σεμνή ως χθές εκατοικούσε
στον πόνο καταμόναχη, στα λείψανά της πάνω,
Ποιός, ύστερος, τον κούρσεψε και από πού κρατούσε;
Ο φαύλος άρπαγας στερνός, γραφτό είτανε να ιδεί

το φώς σ' εσέ Καληδονία! Ντράπου γιατί περνούσε
Δικό σου σπλάγχνο. Κι έλεγε δικό σου είναι παιδί.
Αγγλία! Τρισμακάριστη, τέτοια γονή δεν είχες
Μόνο όποιος βγαίνει από σκλαβιά τα ελεύθερα τ' αγγίζει.
Μα βιάσανε λαμπρά ιερά, τους μόλυναν τις τύχες
σε βέβηλο γιαλό, κρυφό, που ανόσια άρμη στραγγίζει.

*

XII.

But most the modern Pict's ignoble boast,
To rive what Goth, and Turk, and Time hath spared:
Cold as the crags upon his native coast,
His mind as barren and his heart as hard,
Is he whose head conceived, whose hand prepared,
Aught to displace Athena's poor remains:
Her sons too weak the sacred shrine to guard,
Yet felt some portion of their mother's pains,
And never knew, till then, the weight of Despot's chains.

*

XII.

Μα μες στην άθλια καύχηση, ο Πίκτος* στον καιρό μας
Ό, τι η Τουρκιά κι οι Βάνδαλοι κι οι Γότθοι κι οι αιώνες
Δεν άγγιξαν, τά τσάκισε. Τον ιερό φρουρό μας.
Πάγου κομμάτι έχει ψυχή κι ο νούς του από κοτρώνες
Απόκρημνες με κοφτερούς τους βράχους, δίχως χώμα,
Σαν τις δικές του ακρογιαλιές. Των Αθηνών, να, ακόμα
Λείψανα γαλανά! Και τα παιδιά σου μένουνε αδύναμα ξανά:
Μοιράζονται, μαύρο ψωμί, της Μάνας τους την θλίψη.
Η αλυσίδα της σκλαβιάς τους έχει αποσυντρίψει.

XIII.

What! shall it e'er be said by British tongue
Albion was happy in Athena's tears?

Though in thy name the slaves her bosom wrung,
Tell not the deed to blushing Europe's ears;
The ocean queen, the free Britannia, bears
The last poor plunder from a bleeding land:
Yes, she, whose generous aid her name endears,
Tore down those remnants with a harpy's hand.
Which envious eld forbore, and tyrants left to stand.

XIII.

Για κοίτα! Τώρα ετόλμησε του Βρεττανού η γλώσσα
Να λέει πως χαιρέτ' ή Αλβιών, στων Αθηνών το δάκρυ.
Μα κι αν των σκλάβων σπάραξαν τα στήθη και σκοτώσαν
Οι βέβηλοι, Πατρίδα εσύ, στην μεγαλόπρεπη άκρη
Μην διαλαλεις το φονικό κι όσους το πραγματώσαν
Μην το σαλπίζεις στις Ευρώπης την ντροπιασμένην ακοή.
Των θαλασσών βασίλισσα, η ελεύθερη μου Αγγλία
Τα ματωμένα απομεινάρια να τ' αρπάζει, ανίερη λεία
Από την άγια χώρα, κουρσεμένη στων αιμάτων την βοή.
Ναι! Εκείνη 'ναι που σκόρπιζε σε λαούς ελευθερία...
Με σάπια χέρια Άρπυιας, γκρέμισε λείψανα του κάλλους
Κι άς άντεξαν σε χρόνους φθονερούς και τύραννους μεγάλους.

XIV.

Where was thine aegis, Pallas, that appalled
Stern Alaric and Havoc on their way?
Where Peleus' son? whom Hell in vain enthralled,
His shade from Hades upon that dread day
Bursting to light in terrible array!
What! could not Pluto spare the chief once more,
To scare a second robber from his prey?
Idly he wandered on the Stygian shore,
Nor now preserved the walls he loved to shield before.

*

XIV.

Μα πού να πήγ' η Αιγίδα σου κι η Σκέπη σου ώ Παλλάδα!
Η Σκέπη σου που ανάκοψε του φοβερού Αλαρίχου
Το κούρσος; Πού πήγε του Πηλέα ο βλαστός, Ελλάδα;
Ίσκιος, σπίθα πετάχτηκε, απ' του Άδη το αχούρι,
Τότε με δόρυ φλογερό, στις μάχης την απλάδα.
Μην τάχα δεν το μπόρεσε, απ' του Πλούτωνα τα ερέβη
Ακόμη μια φορά να βγεί, αέρας και σπιλιάδα
Το παλληκάρι ξακουστό, στην άγια γή ν' ανέβει
Για να λουφάξει κι ο άρπαγας ετούτος; Στην λιακάδα
Αλλοίμονο! Στης ιερής Στυγός την όχθη, έμπλεος ρέμβης,
Δεν ήρθε να υπερασπιστεί το ευλογημένο κάστρο
Που άλλες φορές το βάσταγε, ολόλαμπρος σαν άστρο.

*

XV.

Cold is the heart, fair Greece, that looks on thee,
Nor feels as lovers o'er the dust they loved;
Dull is the eye that will not weep to see
Thy walls defaced, thy mouldering shrines removed
By British hands, which it had best behoved
To guard those relics ne'er to be restored.
Curst be the hour when from their isle they roved,
And once again thy hapless bosom gored,
And snatched thy shrinking gods to northern climes abhorred!

*

Καρδιά από πέτρα κρυερή, κρύβει όποιος σ' αντικρύζει
Και δεν τον σφάζει Ελλάδα μου, Ελλάδα σταυρωμένη
Ο πόνος πού 'χει ο εραστής, σώψυχα όπως δακρύζει
Μπροστά στην τέφρα της νεκρής του Αγαπημένης.
Αδάκρυτος ποιος θα σταθεί μπρος στους ερειπωμένους,

Στους βιασμένους αρχαίους βωμούς, σε ναούς βανδαλισμένους
Από της Βρετανίας παιδιά, της γης της τιμημένης;
Εκείνοι οφείλανε φρουροί τους να 'ναι και προστάτες.-
Κατάρα ας έχουνε κι αυτοί κι οι πελαγίσσιες στράτες.
Τις σχίσαν τα καράβια τους κι από της παγωμένης
Της γκρίζας γής τους το νησί, ήρθανε να σπαράξουν
Τον ματωμένο κόρφο σου, τ' άγάλματα ν' αρπάξουν
Για του Βορηά του μισητού τα σκοτεινά τεμένη.

*

XVI.

But where is Harold? shall I then forget
To urge the gloomy wanderer o'er the wave?
Little recked he of all that men regret;
No loved one now in feigned lament could rave;
No friend the parting hand extended gave,
Ere the cold stranger passed to other climes.
Hard is his heart whom charms may not enslave;
But Harold felt not as in other times,
And left without a sigh the land of war and crimes.

*

XVI.

Μα πού ειν' ο Χάρολντ; Γίνεται να λησμονήσω
Του ζοφερού του πλάνητα τ' ορμητικό ταξίδι;
Μπαρκάρησε στο πλοίο παρατώντας πίσω
Όσα τους άντρες δένουνε στις λύπης το σασίδι.
Μήτε κάποια αγαπητικιά ήρθε να τον ζαλίσει
Κι ούτε φίλος δεν άπλωσε χέρι να χαιρετίσει,
Ψυχρό κι απόξενο, φευγάτο σ' άλλα μέρη, ήδη.
Μονάχα λίθινη καρδιά του κάλλους την γοητεία
Περήφανα περιφρονεί. Κι ο Χάρολντ με αηδία,
Για έναν κόσμο ολόγιομο αίμα και ντουφεκίδι,
Έφυγε. Είχε η καρδιά του τάφος καταντήσει

Κι εντός της είχε γίνει της τρυφεράδας η κηδεία.

*

XVII.

He that has sailed upon the dark blue sea,
Has viewed at times, I ween, a full fair sight;
When the fresh breeze is fair as breeze may be,
The white sails set, the gallant frigate tight,
Masts, spires, and strand retiring to the right,
The glorious main expanding o'er the bow,
The convoy spread like wild swans in their flight,
The dullest sailor wearing bravely now,
So gaily curl the waves before each dashing prow.

*

XVII.

Ποιός διάβηκε τους κυανούς τους δρόμους της θαλάσσης
Και δεν αντίκρυσε λαμπρή κι ολόφωτην εικόνα
Όταν η αύρα η τερπνή έχει όμορφα περάσει
Κι έχει φουσκώσει πάλλευκα-ενδύματα γοργόνας-
Γοργής φρεγάδας τα πανιά όπως φεύγει απ' το λιμάνι,
Ξοπίσω της αφήνοντας δάσος κατάρτια. Κι όντας
Στον άνεμο του μπάρκου της, σ' ενός φευγιού σεργιάνι,
Μακραίνουν τα καμπαναριά κι οι πύργοι και τα σπίτια
Κι η άμμος της ακρογιαλιάς. Μπροστά της οι πεδιάδες
Του πόντου, απέραντες, χλωρές και γύρω της δορκάδες,
Αγέλη κύκνων άσπιλων, μ' αφρούς και με σειρίτια
Τ' άλλα καράβια ιστιοδρομούν, κύκνοι, πουλιά στο κύμα.
Και το χειρότερο σκαρί, με χάρη και με σείσμα
Στα αφρισμένα κύματα, την πλώρη του βουτά.

*

XVIII.

And oh, the little warlike world within!
The well-reeved guns, the netted canopy,

The hoarse command, the busy humming din,
When, at a word, the tops are manned on high:
Hark to the boatswain's call, the cheering cry,
While through the seaman's hand the tackle glides
Or schoolboy midshipman that, standing by,
Strains his shrill pipe, as good or ill betides,
And well the docile crew that skilful urchin guides.

*

XVIII.

Κι ώ! Ιδές τον πολεμόχαρο στα κήτη τους τον κόσμο
Θαύμασε τον αστραφτερό χαλκό των κανονιών,
Το διχτυωτό το πλέγμα στο κατάστρωμα, τον βόμβο
Απ' τις τραχειές κραυγές των προσταγών, χλαλοή, κακό,
Κι οι ναύτες ν' ανεβαίνουνε αίλουροι στα κατάρτια-
Άναυδος και κατάπληκτος μένει ο θεατής!
Του πλοιάρχου τα σφυρίγματα άκου, κι εκεί στα ξάρτια
Δες, να πετούνε των ναυτών ψυχές-ο χορός καλά κρατεί.
Λάμπει ο μαθητευόμενος νεαρός με τα γαλόνια
Μαλώνει με λαρυγγισμούς κι άλλοτε επαινεί,
Με το μαστίγιο μιας στριγγής και αιχμηρής φωνής
Το πλήρωμα που υπακούει σαν να τον είχε χρόνια.

*

XIX.

White is the glassy deck, without a stain,
Where on the watch the staid lieutenant walks:
Look on that part which sacred doth remain
For the lone chieftain, who majestic stalks,
Silent and feared by all: not oft he talks
With aught beneath him, if he would preserve
That strict restraint, which broken, ever baulks
Conquest and Fame: but Britons rarely swerve
From law, however stern, which tends their strength to nerve.

*

XIX.

Ολόλευκο κατάστρωμα, ακηλίδωτο, στυλινό
να λάμπει όπως το κρύσταλλο, να φέγγει σαν κοράλλι.
Άγρυπνος ο υποπλοίαρχος της βάρδιας, νάτος πάλι,
Κι ο πλοίαρχος αγέρωχος, εμπνέει τον σεβασμό
Στους κατωτέρους λιγομίλητος, ψηλά έχει το κεφάλι.
Κρατώντας την υπεροχή της αυστηράδας της μεγάλης
Έχει της νίκης τον αέρα, του θριάμβου κομπασμό.
Κι αν είναι ο νόμος τους σκληρός, στου κόσμου τον εσμό
Πιστοί του είναι οι Βρεττανοί κι αρχή δεν έχουν άλλη.

*

XX.

Blow, swiftly blow, thou keel-compelling gale,
Till the broad sun withdraws his lessening ray;
Then must the pennant-bearer slacken sail,
That lagging barks may make their lazy way.
Ah! grievance sore, and listless dull delay,
To waste on sluggish hulks the sweetest breeze!
What leagues are lost before the dawn of day,
Thus loitering pensive on the willing seas,
The flapping sails hauled down to halt for logs like these!

*

Φύσα, αγέρα δροσερέ κι άνεμε του πελάγου
Ω, φύσα, φούσκωνε πανιά, ώσπου ο ήλιος να δύσει
Στην γαλανή την αγκαλιά του πόντου να βυθίσει
Την τελευταία αχτίδα του, στον ήχο του σαλάγου!
Τότε πρώτη και λυγερή του στόλου, η ναυαρχίδα,
Θα λύσει τα λευκά πανιά, θα τα περιμαζέψει
Κι όπως στα ύδατα χάνεται κι η τελευταία αχτίδα
Θα περιμένει γύρω της τα πλοία να μαζέψει.
Αφόρητη η αργοπορία κι οι ναύτες δυσφορούνε

Νοιώθοντας πιά να ξεψυχάει γλυκόδροση η αύρα.
Ώρες πολλές ως την αυγή αργόσυρτα κυλούνε
Κι οι σκέψεις τους στην θάλασσα πετούμενα είναι μαύρα.
Και τα καράβια ακινητούν κι άνεμοι κοιμούνται.
Όλα σταματημένα, ακίνητα, σιγούνε.

*

XXI.

The moon is up; by Heaven, a lovely eve!
Long streams of light o'er dancing waves expand!
Now lads on shore may sigh, and maids believe:
Such be our fate when we return to land!
Meantime some rude Arion's restless hand
Wakes the brisk harmony that sailors love:
A circle there of merry listeners stand,
Or to some well-known measure featly move,
Thoughtless, as if on shore they still were free to rove.

*

Να τη η Σελήνη ανάτειλε! Νύχτα με ουράνια μάγια.
Αυλάκια πόσα ολόχρυσα, μαλαματένια ρυάκια.
Δίνουνε όρκους οι εραστές, στου ωραίου γιαλού τα βράχια
Σ' ώρα ιερή και μυστική, οι κόρες σαν πουλάκια.
Άς είτανε ναπρόσμενε κι εμάς τέτοια χαρά
Σαν δώσει να γυρίσουμε από τ' άγρια πελάγη.
Κι ο Αρίωνας τραχυδάχτυλος μας βάζει στα μεράκια
Και τ' όργανο σ' ένα ρυθμό όλο φλόγες το βαρά.
Ολόγυρα μαζεύονται ναυτάκια με λαχτάρα,
Κι όταν ακούσουνε σκοπό βαρύ, για τα φαρμάκια,
Της ναυτοσύνης τους καημούς, σηκώνουν μιάν αντάρα,
Χαρούμενα χορεύοντας, σα να' ταν στην στεριά.

*

XXII.

Through Calpe's straits survey the steepy shore;

Europe and Afric, on each other gaze!
Lands of the dark-eyed maid and dusky Moor,
Alike beheld beneath pale Hecate's blaze:
How softly on the Spanish shore she plays,
Disclosing rock, and slope, and forest brown,
Distinct, though darkening with her waning phase:
But Mauritania's giant-shadows frown,
From mountain-cliff to coast descending sombre down.

*

XXII.

Από της Κάλπης τα στενά αργοφάνηκαν τα βράχια
Της παραλίας οι απότομοι γκρεμοί κι ερημικοί.
Κοιτάζονται σ' άκρα σιωπή Ευρώπη κι Αφρική!
Μ' ωχή την λάμψη της η Εκάτη αχτίνες σπέρνει, στάχια
Στης Ιβηρίας τις μαυρομάτες, στις εβένινες Μαυριτανές.
Στις Καστιλιάνικες ακτές, ιδές γλυκειές ανταύγειες
Να βρέχουν παιχνιδίσματα φωτός απ' το αχανές.
Στο σεληνόφως μούσκεμα δάση, βουνά, πλαγιές.
Μα και στην χάση της τους Μαυριτάνικους βουνήσιους γίγαντες
Τους περιχύνει ίσκιους και φώς, από τις κορυφές
Μέχρι τις σκότεινες χαράδρες και τις ζοφερές
Τις παραλίες. Κι είν' όλο χάρδια και ματιές.

*

XXIII.

'Tis night, when Meditation bids us feel
We once have loved, though love is at an end:
The heart, lone mourner of its baffled zeal,
Though friendless now, will dream it had a friend.
Who with the weight of years would wish to bend,
When Youth itself survives young Love and Joy?

Alas! when mingling souls forget to blend,
Death hath but little left him to destroy!
Ah, happy years! once more who would not be a boy?

*

XXIII.

Άπλωσε η νύχτα. Στην σιωπή η σκέψη φτερουγίζει
Σαν χελιδόνι στην φωλιά των περασμένων.
Στ' αγαπημένα τα παλιά πετάει και τριγυρίζει,
Γιατί μας έχει αφήσει η αγάπη πεινασμένους.
Έρημη κι άραχλη η καρδιά πενθεί κι αναστενάζει
Αφού η ορμή της όνειρο, την είχε παρασύρει.
Ποιος θελημένα λύγισε στων χρόνων το μαράζι
Όταν ακόμα η νεότητα του ανοίγει παραθύρι
Και κρεμασμένος προσδοκά του έρωτα το αγιάζι;
Όσες ψυχές αγάπησαν κι ήπιανε απ' το ποτήρι
Με το κρασί του έρωτα, αν τύχει να ξεχάσουν,
Ο θάνατος, σαν η ψυχή τους πάει να γύρει
Δεν θα βρει τι να πάρει, τίποτε δεν θα χάσουν.
Νεκροί απ' τα εδώ βαλτώνουνε, στο χρονοπατητήρι.
Άνθη της νιότης, χρόνια τρυφερά κι ευτυχισμένα,
Άχ! Να γινόμασταν παιδιά, ας είταν στα γραμμένα.

*

XXIV.

Thus bending o'er the vessel's laving side,
To gaze on Dian's wave-reflected sphere,
The soul forgets her schemes of Hope and Pride,
And flies unconscious o'er each backward year.
None are so desolate but something dear,

Dearer than self, possesses or possessed
A thought, and claims the homage of a tear;
A flashing pang! of which the weary breast
Would still, albeit in vain, the heavy heart divest.

*

XXIV.

Στα υδατόπληκτα πλευρά του караβιού γερμένοι
Αχόρταγα αντικρύζοντας την λαμπερή την σφαίρα
Της Άρτεμης τον ιερό τον δίσκο, μαγεμένοι
Πώς καθρεφτίζεται στου Ωκεανού την πλατυτέρα
Κρυσταλλοσύνη, μένουμε βουβοί, σαηνευμένοι.
Και ξαστοχάει γλυκά η ψυχή, ελπίδες, περηφάνια
Κι όλο πετά στα περασμένα, το πουλί το μεθυσμένο.
Ποιός, άραγε, θνητός, κι άς έχει στήθος τσακισμένο
Δεν λάτρεψε ένα πρόσωπο και δίχως του σε ορφάνια
Έμεινε, με το δάκρυ του να στάζει το θολό;
Και στην ανθρώπινη καρδιά, στο αίμα, στον πηλό
αγκιστρώνεται η σαγίτα, στήνονται δοκάνια.
Δεν ξερριζώνονται και μένεις καρφωμένος.

*

XXV.

To sit on rocks, to muse o'er flood and fell,
To slowly trace the forest's shady scene,
Where things that own not man's dominion dwell,
And mortal foot hath ne'er or rarely been;
To climb the trackless mountain all unseen,
With the wild flock that never needs a fold;
Alone o'er steeps and foaming falls to lean:
This is not solitude; 'tis but to hold
Converse with Nature's charms, and view her stores unrolled.

*

XXV.

Όταν στους βράχους κάθεσαι, σ' όνειρου συλλογή
Την θάλασσα την άσωση κι απέραντη όταν βλέπεις,
Μέσα στα δάση τα ισκιωμένα η σιωπή όταν σ' ευλογεί
Σε μέρη όπου ανθρώπου πόδι να μολύνει δεν τους πρέπει,
Σαν σκαρφαλώνεις στα απότομα πανύψηλα βουνά
Όπου ποτέ δεν έπεσε το ανθρώπινο το βλέμμα
Κι όπου βοσκούν αγέλες δίχως μάντρες και ποιμένα,
Κι ακόμη όταν μονάχος μένεις σε στενά
Με καταρράχτες να αφρίζουνε ξεσπώντας-
Ναι! Σ' όλα ετούτα εντός, μονάχος όντας
Όμως δεν μένεις μόνος σου, γιατί σε κυβερνά
Η μαγεμένη φύση με τα κάλλη της κι ακέραιος περνάς
Από την μαύρη μοναξιά, τον δολερό της τον χειμώνα.

*

XXVI.

But midst the crowd, the hum, the shock of men,
To hear, to see, to feel, and to possess,
And roam along, the world's tired denizen,
With none who bless us, none whom we can bless;
Minions of splendour shrinking from distress!
None that, with kindred consciousness endued,
If we were not, would seem to smile the less
Of all that flattered, followed, sought, and sued:
This is to be alone; this, this is solitude!

*

XXVI.

Μέσα στου πλήθους την βουή και σε λαών συγκρούσεις
Εκεί αν γυρεύεις την ζωή να ιδείς και να ακούσεις
Κι αν κουραστείς απ' όλα τούτα και πλάνητας γυρνάς
Δίχως κανείς να νοιάζεται για σένα, δίχως ν' αγαπάς,

Ή αν σε κυκλώνουν κόλακες αισχροί και που μισούν
Φτωχούς και δυστυχείς, μα γλείφουν τους σπουδαίους,
Όταν δεν έχεις έναν φίλο από 'κείνους τους ωραίους
Όλο συμπάθεια, να τον εμπιστεύεσαι, να τον τιμάς,
Φίλο δικό σου, παραστάτη σ' όσες κακοτυχίες θα 'ρθούν
Να σου χαμογελά στα δύσκολα, να' ναι η λύπη σου δική του κι η χαρά
Κι όχι άθλιους τριγύρω, καρφωμένους στο πουγγί σου--
Τότε μονάχος είσαι, καταμόναχος, στην ερημία την μουγκή σου.

*

XXVII.

More blest the life of godly eremite,
Such as on lonely Athos may be seen,
Watching at eve upon the giant height,
Which looks o'er waves so blue, skies so serene,
That he who there at such an hour hath been,
Will wistful linger on that hallowed spot;
Then slowly tear him from the witching scene,
Sigh forth one wish that such had been his lot,
Then turn to hate a world he had almost forgot.

*

XXVII.

Χίλιες φορές πιο ευτυχείς στην ζωή τους οι ασκητές
Ψηλά στου Άθωνα σπηλιές και σε κορφές γιγάντιες.
Τους βλέπει ο προσκυνητής, ουράνιες λαμπρές μορφές,
Όταν σε ονείρου εσπερινούς, με λογισμούς ενάντιους
Τρέχει την θάλασσα να βρεί, να νοιώσει την δροσιά της.
Και στην αιθρία τ' ουρανού το Όρος απελάτης.
Μα η λύπη στάζει μέσα του καθώς αναχωρεί
Από τα κάλλη ουράνια, τ' αρώματα, την δρόσο
Στενάζοντας μες στην ψυχή, σκεπτόμενος ότι μπορεί
Να ζήσει αληθινή ζωή κι ευλογημένη τόσο,
Γιατί το ξέρει, πως του κόσμου οι κάλπικοι καιροί

Οι μισητοί, στην λησμονιά καίγονται και στη νόσο.

*

XXVIII.

Pass we the long, unvarying course, the track
Oft trod, that never leaves a trace behind;
Pass we the calm, the gale, the change, the tack,
And each well-known caprice of wave and wind;
Pass we the joys and sorrows sailors find,
Cooped in their winged sea-girt citadel;
The foul, the fair, the contrary, the kind,
As breezes rise and fall, and billows swell,
Till on some jocund morn—lo, land! and all is well.

*

XXVIII.

Μέσα στην άκρα σιγαλιά, μονότονη η πορεία
Υδατόστρωτους διατρέχουμε τους δρόμους της θαλάσσης.
Κλείνουνε αμέσως πίσω μας, σ' ευδία ή τρικυμία
Δρόμοι της λήθης. Σβήνουνε το πλοίο σαν περάσει.
Μα τι να πώ για τις φουρτούνες και για την γαλήνη
Γι' ανέμους ούριους, θύελλες, την μάχη των στοιχείων.
Μες στα πλωτά τα κάστρα τους, των ναυτικών τα σμήνη
Αιώνες τώρα, από την λύπη της αβύσσου, των καταχθονίων
Βγαίνουν στην γλύκα της χαράς και πάλι απ' την αρχή.
Περνούνε απ' το ξεχωριστό, στο βολικό, στο ποταπό.
Ο αγέρας ως τον ουρανό σηκώνει κύμα φοβερό.
Άλλοτε καταπέφτουνε σ' άπατα σκοτεινά νερά!
Ώσπου χαράζει μιάν αυγή, χαρούμενη φωτοβολά.
Ξεσπούν φωνές: -Στεριά! Στεριά! Κι όλα καλά!

*

XXIX.

But not in silence pass Calypso's isles,
The sister tenants of the middle deep;

There for the weary still a haven smiles,
Though the fair goddess long has ceased to weep,
And o'er her cliffs a fruitless watch to keep
For him who dared prefer a mortal bride:
Here, too, his boy essayed the dreadful leap
Stern Mentor urged from high to yonder tide;
While thus of both bereft, the nymph-queen doubly sighed.

*

XXIX.

Να λησμονήσω πώς μπορώ, της Καλυψώς της νήσους,
Λικνίζονται σαν αδελφές καταμεσίς στον πόντο.
Το πρόσχαρο λιμάνι τους φωλιά στους πελαγίσσιους
Στους τσακισμένους σπιτικό. Τους δέχεται αρχόντους.
Έπαψε από παλιά η θεά με τους λυτούς βοστρύχους
Στα δάκρυα τους βράχους να μουσκεύει. Με του πόνου
Τα κλάματα για Κείνον, με πνιγμένους ήχους,
Με την ψυχή της ξάγρυπνη, με βογγητά και στόνους—
Τον Οδυσσέα που τόλμησε θνητή να προτιμήσει.
Μα εδώ είχαν κι ο Τηλέμαχος και το μεγάλο σάλτο
Έκαμε, όταν ο Μέντορας τον είχε αποβυθίσει,
Στα κύματα τα αλμυρά, αστραφτερά σαν σμάλτο.
Τους δύο τους ως στερήθηκε η Άνασσα των νυμφών
Διπλή τυλίχτηκε την λύπη των νερών.

*

XXX.

Her reign is past, her gentle glories gone:
But trust not this; too easy youth, beware!
A mortal sovereign holds her dangerous throne,
And thou mayst find a new Calypso there.
Sweet Florence! could another ever share
This wayward, loveless heart, it would be thine:
But checked by every tie, I may not dare

To cast a worthless offering at thy shrine,
Nor ask so dear a breast to feel one pang for mine.

*

XXX.

Χάθηκε η βασιλεία της: Τα θέλγητρά της στάχτη.
Τα νειάτα είναι μπερμπάντικα. Ξένε, μην γελαστείς.
Στον θρόνο της Ανάσσης, μια θνητή ετάχθη—
Μην εμπιστεύεσαι. Με σύνεση σπλίσου. Μην παραδοθείς.
Κι ίσως αυτή να γίνει η νέα, δική σου, Καλυψώ.
Γλυκειά Φλωρέντσα!* Η εύπιστη καρδιά μου θα μπορούσε,
Όπως και τότε, κάρβουνο να σιγοκαίει λειψό
Απ' τα γλυκά τα νάζια σου και πάλι να μεθύσει,
Να σ' έπινα ολόγλυκη, γιατί τόσο διψώ.
Μα η καρδιά μου μαύρη από την λύπη είναι, παραιτημένη,
Έχει αποδιώξει του έρωτα κάθε κελαηδισμό,
Και δεν τολμάει θυμίαμα ανάξιο στον βωμό
Να σου αποθέσει. Μήτε μπορώ να βλέπω σκλαβωμένη
Την τρυφερή ψυχή σου, μόνη στον χαμό.

*

*(Είναι η Spenser Smith. Ο Βύρων την ερωτεύθηκε στην Μάλτα.)

*

XXXI.

Thus Harold deemed, as on that lady's eye
He looked, and met its beam without a thought,
Save Admiration glancing harmless by:
Love kept aloof, albeit not far remote,
Who knew his votary often lost and caught,
But knew him as his worshipper no more,

And ne'er again the boy his bosom sought:
Since now he vainly urged him to adore,
Well deemed the little god his ancient sway was o'er.

*

XXXI.

Τέτοια ο Χάρολντν σκέφτονταν, όταν είδε την κόρη
Και η ματιά του έσμιξε την φλόγα των ματιών της.
Μά ο έρωτας άλλο πιά να τον αγγίξει δεν εμπύρει
Στης Εκκλησιάς του τα άβατα και στον αρχαίο βωμό της
Πόσες φορές θυσίασε! Όμως πιά το γνωρίζει
Ο βασανιστικός θεός- πως δεν μπορεί να τον υπολογίζει
Πιστό προσκυνητή και σταθερό οπαδό του.
Έτσι δεν το προσπάθησε να εισβάλει στην καρδιά του—
Ασάλευτη αντιστέκονταν. Αδιάφορη η οδός του.
Ένοιωσε ο φτερωτός θεός, τα όπλα τ' ακριβά του,
Κάποτε σαγηνευτικά, τώρα δίχως το φώς τους.

*

XXXII.

Fair Florence found, in sooth with some amaze,
One who, 'twas said, still sighed to all he saw,
Withstand, unmoved, the lustre of her gaze,
Which others hailed with real or mimic awe,
Their hope, their doom, their punishment, their law:
All that gay Beauty from her bondsmen claims:
And much she marvelled that a youth so raw
Nor felt, nor feigned at least, the oft-told flames,
Which, though sometimes they frown, yet rarely anger dames.

*

XXXII.

Παραξενεύτηκε η Φλοράνς κι αλλόκοτο το βρήκε

Ένας που η φήμη λόγιαζε του έρωτα υπηρέτη
Να μένει ασυγκίνητος, στου κάλλους της την μέθη.
Τόσους και τόσους θαυμαστές της ομορφιάς της είχε,
Άλλους στ' αλήθεια να πονούν κι άλλους μεγάλους ψεύτες,
Να τραγουδούν: «Νόμος εσύ και μόνη μας ελπίδα
Και καταδίκη ολόγλυκη, ποινή μας και λεπίδα
Και ισοβίτες μένουμε, του κάλλους σου δεσμώτες.».
Λόγια παμπάλαια γνωστά και χιλιοειπωμένα
Από τους σκλάβους της αγάπης, σαν κεριά λυωμένα.
Θαύμα μεγάλο το νομίζει πως δεν το μπορεί
Ακόμη μια φορά να προσποιηθεί, να υποκριθεί,
Φωτιές κρυφές ότι τον τριγυρίζουν και προδότες
Θά 'ταν τα λόγια του. Μ' αυτά οι όμορφες αγριεύουν
Μα δεν θυμώνουνε στ' αλήθεια, αφού τα γυρεύουν.

*

XXXIII.

Little knew she that seeming marble heart,
Now masked by silence or withheld by pride,
Was not unskilful in the spoiler's art,
And spread its snares licentious far and wide;
Nor from the base pursuit had turned aside,
As long as aught was worthy to pursue:
But Harold on such arts no more relied;
And had he doted on those eyes so blue,
Yet never would he join the lover's whining crew.

*

XXXIII.

Μα η Κόρη δεν την γνώριζε σε βάθος την καρδιά του
Την νόμιζε μαρμάρινη, ψυχρή και νεκρωμένη.
Μα είτανε τώρα με αδιαφορία παγερή μασκαρεμένη
Από την περηφάνια ολόγιομη, ως τα βαθειά του.
Ο νέος της διαφθοράς την τέχνη γνώριζε καλά.*

Τα δίχτυα της ακολασίας πολλάκις είχε στήσει.
Μα τώρα απ' τα παλαιά τεχνάσματά του αν έμενε μακριά,
Το 'κανε αφού δεν εύρισκε κάποιαν να την ποθήσει.
Ο Χάρολντ πιά δεν καταδέχονταν στα κόλπα να γυρίσει.
Ακόμη κι αν τα μάτια της στα σπλάγχνα του ανάβαν,
Δεν θα 'μπαινε στο πλήθος ερωτομανών μνηστήρων,
Εκείνων που γκρινιάζοντας ίδιο δρόμο τραβάν
Της πλήξης, της βαριεστημάρας και των ποδογύρων.

*

XXXIV.

Not much he kens, I ween, of woman's breast,
Who thinks that wanton thing is won by sighs;
What careth she for hearts when once possessed?
Do proper homage to thine idol's eyes,
But not too humbly, or she will despise
Thee and thy suit, though told in moving tropes;
Disguise e'en tenderness, if thou art wise;
Brisk Confidence still best with woman copes;
Pique her and soothe in turn, soon Passion crowns thy hopes.

*

XXXIV.

Δεν κερδίζονται οι γυναίκες μ' αναστεναγμών βροχή.
Όποιος τέτοια πιστεύει, από γυναίκες τίποτα δεν ξέρει.
Άστατη η καρδιά του θηλυκού σε κάθε εποχή,
Όταν σκλαβώσει μια καρδιά, όταν την καταφέρει,
Σε περιφρόνηση άκαρδη τους λατρευτές τους ρίχνει.
Γι' αυτό όποιος με ταπείνωση ομολογεί το πάθος
Στην ερωμένη του μπροστά, σε μέγα πέφτει λάθος
Γιατί έτσι τον περιφρονεί, την φλόγα του άς την δείχνει.
Κρύψε την τρυφεράδα σου, αδιάφορα υποκρίσου
Είναι μια τέχνη δύσκολη, αν όμως την γνωρίζεις,
Αντί για εξομολόγηση με την σιωπή σου ενδύσου.

Άναψέ της την οργή κι ύστερα ξανασβήστην.
Σε λίγο, σε λιγάκι, δούλη σου θα 'ναι πιστή.

*

XXXVI.

Away! nor let me loiter in my song,
For we have many a mountain path to tread,
And many a varied shore to sail along,
By pensive Sadness, not by Fiction, led—
Climes, fair withal as ever mortal head
Imagined in its little schemes of thought;
Or e'er in new Utopias were read:
To teach man what he might be, or he ought;
If that corrupted thing could ever such be taught.

*

XXXVI.

Αλλά να μην χρονοτριβώ, άς γυρίσω στο τραγούδι.
Βουνά πολλά έχω ν' ανεβώ, γιαλούς να παραπλεύσω,
Τα μονοπάτια είναι πολλά, καθένα ένα λουλούδι
Χαρίζει στο τραγούδι μου. Καθήκον να το δρέψω.
Χώρες εξάισιας καλλονής μέλλεται να διαβούμε
Πιο ωραίες απ' την πιο όμορφη ονειροφантаσία,
Όταν ο στοχασμός ατίθασος την πλάθει. Και θα δούμε
Τόπους που υμνούν οι συγγραφείς, διάκονοι ουτοπίας,
Με πόθο να διδάξουνε ταλαίπωρους θνητούς,
Σε ποιο υψηλότατο σκοπό δύνανται ν' αποβλέπουν,
Αν, βέβαια, το πεσμένο τούτο γένος είχε αυτούς
Που θα μπορούσανε καρπούς της διδαχής να δρέπουν.

*

XXXVII.

Dear Nature is the kindest mother still;

Though always changing, in her aspect mild:
From her bare bosom let me take my fill,
Her never-weaned, though not her favoured child.
Oh! she is fairest in her features wild,
Where nothing polished dares pollute her path:
To me by day or night she ever smiled,
Though I have marked her when none other hath,
And sought her more and more, and loved her best in wrath.

*

XXXVII.

Φύση, αγαπημένη μου και ιερή Μητέρα,
Τι κι αν αλλάζει αδιάκοπα, αγαθή σου η μορφή:
Από τον χθόνιο κόρφο σου θα πιώ το άγιο νέκταρ
Μόνο το γάλα της Μητρός, την ιερή τροφή.
Μ' όλο που δεν με προίκισες την μητρική σου εύνοια
Κι από τα τέκνα σου τα προσφιλή, δεν έχω εγώ σταθεί.
Ώ, πόσο ωραία γίνεσαι, πέρα από κάθε έννοια,
Μέσα στην άγρια καλλονή σου, όταν γυμνωθείς
Και χέρι ανθρώπινο κανένα, σιμά σου δεν βρεθεί.
Σε μένα πώς χαμογελάς, την νύχτα, την ημέρα,
Γι' αυτό και 'γώ σου χάρισα αλλόκοτη λατρεία.
Πόσο συχνά σε γύρεψα σε μήκη, πλάτη, πέρα,
Προπάντων σε στιγμές οργής, με δίψα και μανία.

*

XXXVIII.

Land of Albania! where Iskander rose;
Theme of the young, and beacon of the wise,
And he his namesake, whose oft-baffled foes,
Shrunk from his deeds of chivalrous emprise:
Land of Albania! let me bend mine eyes
On thee, thou rugged nurse of savage men!
The cross descends, thy minarets arise,

And the pale crescent sparkles in the glen,
Through many a cypress grove within each city's ken.

*

XXXVIII.

Ὡ γῆ της Αλβανίας, ο Σκεντέρμπεης ο δοξασμένος,
Γεννήθηκε στα χώματά σου και οι νέοι τον θαυμάζουν.
Ἐγινε φάρος της σοφίας αυτός, δάσκαλος τιμημένος.
Πατρίδα είσαι του συνονόματού του.* Συναρπάζουν
Τα κατορθώματα, οι φοβερές του ανδραγαθίες.
Πόσες φορές ετσάκισε τους δυνατούς εχθρούς
Με του παλληκαριού την ρώμη και της ιππωσύνης μεθοδείες.
Ἄσε Αλβανία, στ' άγρια τέκνα σου, στους βράχους τους σκληρούς
Να λύσω την ματιά μου, να καλπάσει.
Σταυρός δεν φαίνεται καθώς σ' αλλοτινούς καιρούς,
Πλήθος οι μιναρέδες, το μισοφέγγαρο αιμάσσει,
Στις πεδιάδες τις απέραντες και των κυπαρισσιών τα δάση
Και μέσ στις πόλεις σου. Το μισοφέγγαρο αιμάσσει.

*

XXXIX.

Childe Harold sailed, and passed the barren spot
Where sad Penelope o'erlooked the wave;
And onward viewed the mount, not yet forgot,
The lover's refuge, and the Lesbian's grave.
Dark Sappho! could not verse immortal save
That breast imbued with such immortal fire?
Could she not live who life eternal gave?
If life eternal may await the lyre,
That only Heaven to which Earth's children may aspire.

*

XXXIX.

Από τους θαλάσσιους δρόμους, φτάνει ο Χάρολντ στο ξερό νησί

Όπου το κύμα έβρεχε με δάκρυα η Πηνελόπη*.

Βλέπει τον βράχο σιωπηλό που είχε τα μάγια λύσει

Σ' απελπισμένους εραστές κι όπου-ώ τρισόλβιοι τόποι!-

Έγινε μνήμα αιώνιο της Μούσας της Λεσβίας.

Δύστυχη, εσύ, Σαπφώ! Δεν μπόρεσε ο στίχος

Να σώσει την πυρίφλογη καρδιά σου από την βία

Του σκότεινου Άδη; Να ζήσει αιώνια δυστυχώς

Δεν μπόρεσε ούτε 'κείνη, που αιώνια έψαλε ζωή;

Η αθανασία της λύρας, δεν είναι η αναπνοή;

Μόνος Παράδεισος και μόνη Θεού πνοή

Για την μονάχη μες στην δίψα της ψυχή.

*

XL.

'Twas on a Grecian autumn's gentle eve,

Childe Harold hailed Leucadia's cape afar;

A spot he longed to see, nor cared to leave:

Oft did he mark the scenes of vanished war,

Actium, Lepanto, fatal Trafalgar:

Mark them unmoved, for he would not delight

(Born beneath some remote inglorious star)

In themes of bloody fray, or gallant fight,

But loathed the bravo's trade, and laughed at martial wight.

*

XL.

Γαλήνη ελληνικής εσπέρας Φθινοπώρου,

Κι ο Χάρολντ κιόλας χαιρετά απ' τα μακρυά

Το ακρωτήριο της Λευκάδας, με την λύπη απόρου.

Κι ενώ τόσο ποθούσε να την δει την νήσο την παλαιά
Θλιμμένος φεύγει και του σφίγγετ' ή καρδιά.
Πολλές φορές αντίκρουσε τους τόπους των αιμάτων
Που ναυμαχίες αιματηρές είχανε λάβει χώρα:
Του Ακτίου, του μοιραίου Τραφάλγκαρ, της Ναυπάκτου.
Κάτω από άστρο φιλόδοξο της γέννησής του η ώρα,
Μα δεν χαιρότανε ποσώς από κατορθωμάτων
Αιματηρών, και φονικών σκηνών τις διηγήσεις.
Αηδίαζε το επάγγελμα των μαχητών φονηάδων
Κι αποστρεφόταν με χαμόγελο, τις όποιες τους καυχήσεις.

*

XLI.

But when he saw the evening star above
Leucadia's far-projecting rock of woe,
And hailed the last resort of fruitless love,
He felt, or deemed he felt, no common glow:
And as the stately vessel glided slow
Beneath the shadow of that ancient mount,
He watched the billows' melancholy flow,
And, sunk albeit in thought as he was wont,
More placid seemed his eye, and smooth his pallid front.

*

XLI.

Μα ευθύς μόλις αντίκρουσε το εσπερινό το άστρο
Πάνω απ' το λυπημένο βράχο της Λευκάδας, ίδιον κάστρο
Όταν χαιρέτισε του μάταιου έρωτα στερνό το καταφύγιο,
Ένοιωσε- ή έτσι νόμισε-της φλόγας το μυστήριο.
Κι όπως το πλοίο γλιστρούσε αργά, όλο μεγαλοπρέπεια
Μέσα στον ίσκιο τον ιερό του βράχου, απάνω στα νερά,

Το μάτι του, αχόρταγο, κοίταζε πέρα ως πέρα
Ώρα πολλή στην θάλασσα κρυφών λάμπσεων λέπια.
Κι ενώ οι σκέψεις, μέλισσες, βουίζαν στο μυαλό του,
Γαλήνιο είχε το μέτωπο και πράο το πρόσωπό του.

*

XLII.

Morn dawns; and with it stern Albania's hills,
Dark Suli's rocks, and Pindus' inland peak,
Robed half in mist, bedewed with snowy rills,
Arrayed in many a dun and purple streak,
Arise; and, as the clouds along them break,
Disclose the dwelling of the mountaineer;
Here roams the wolf, the eagle whets his beak,
Birds, beasts of prey, and wilder men appear,
And gathering storms around convulse the closing year.

*

XLII.

Ρόδα και κρόκους η αυγή-κοιτάχτε, χάρμα!-απλώνει
Στους λόφους της Αρβανιτιάς, στους Βράχους του Σουλίου,
Την μακρυνή και φοβερή την Πίνδο πορφυρώνει,
Με αχτίνων τα γαρύφαλα η λάμψη του Ηλίου
Κι αστράφτει πάλλευκο παντού το δοξασμένο χιόνι.
Η πάχνη σχίζετ' ή πρωινή κι η αυγή ελευθερώνει
Στο μάτι των βουνίσσιων τα χωριά. Οι λύκοι γύρω ουρλιάζουν
Και ο αητός το ράμφος του τροχίζει στο κοτρώνι.
Όρνια, θεριά ανήμερα βρίσκουν μονιά, λουφάζουν
Μα απ' τα θεριά πιο ανήμεροι οι θνητοί, άγριοι και μόνοι.
Στα μέρη τούτα οι θύελλες σκληρές κι ανταριασμένες
Κι οι καταιγίδες στον θυμό μαινάδες λυσσαγμένες.

Το άχτι τους, την τελευταία του χρόνου ώρα θολώνει.

*

XLIII.

Now Harold felt himself at length alone,
And bade to Christian tongues a long adieu:
Now he adventured on a shore unknown,
Which all admire, but many dread to view:
His breast was armed 'gainst fate, his wants were few:
Peril he sought not, but ne'er shrank to meet:
The scene was savage, but the scene was new;
This made the ceaseless toil of travel sweet,
Beat back keen winter's blast; and welcomed summer's heat.

*

XLIII.

Να τος ο Χάρολντ, επιτέλους, να 'χει μείνει μοναχός,
Αληθινά ολομόναχος. Να 'χει αποχαιρετίσει
Τα έθνη τα χριστιανικά που πίσω έχει αφήσει.
Κι έπεσε μες στον κίνδυνο, σ' άγνωστης χώρας τον αχό.
Πολλοί τήνε θαυμάσανε, μα έχει πολλούς φοβίσει.
Αλλά η καρδιά του πάνοπλη, απέναντι στην μοίρα.
Τον κίνδυνο τον έχει από καιρό ξορκίσει.
Ποτέ δεν πισωγύρισε σε κίνδυνου πλημμύρα.
Κι ούτε ποτέ θα τρόμαζε να τότε συναντήσει.
Στους τόπους τούτους άγρια η θέα, το σκηνικό
Αλλοιώτικο, πρωτόφαντο, του 'φερνε ένα μεθύσι,
Ν' αντέχει του χειμώνα τον χιονιά, της κάψας το κακό.
Και μέστωνε ο κόπος του σε ταξίδι γλυκό.

*

XLIV.

Here the red cross, for still the cross is here,
Though sadly scoffed at by the circumcised,
Forgets that pride to pampered priesthood dear;
Churchman and votary alike despised.
Foul Superstition! howsoe'er disguised,
Idol, saint, virgin, prophet, crescent, cross,
For whatsoever symbol thou art prized,
Thou sacerdotal gain, but general loss!
Who from true worship's gold can separate thy dross.

*

XLIV.

Εδώ ο καταπόρφυρος του Χριστού Σταυρός μένει.
-Ναι, υπάρχει εδώ ο Σταυρός, υπάρχει ακόμη.-
(Μ' όλο που τον χλευάζουνε άπιστοι, σουνουτεμένοι,
Η αφανής η ευλογία του υπάρχει και η ρώμη.)
Περηφάνια δεν χαρίζει σε παπάδες ξιπασμένους,
Ιερείς και λαϊκοί, περιφρονούνται εξίσου.
Ώ μιαρή δεισιδαιμονία! Δηλητηριάζεις σκοτασμένους
Κι όποιο κι αν λάβει σχήμα η ποταπή μορφή σου
-άγιος, παρθένα και σταυρός. Προφήτης, ημισέληνος-,
Όποιο σύμβολο λατρείας κι αν προσφέρεις,
Είσαι ο τρόπος μπαγαπόντηδες ασμένως
Να τσεπώνουνε τά φράγκα-και το ξέρεις.
Ποιος, άραγε, μπορεί λατρεία να διακρίνει
Το αληθινό χρυσάφι σου, απ' το κάλπικο σελλίνι;

*

XLV.

Ambracia's gulf behold, where once was lost
A world for woman, lovely, harmless thing!

In yonder rippling bay, their naval host
Did many a Roman chief and Asian king
To doubtful conflict, certain slaughter, bring
Look where the second Caesar's trophies rose,
Now, like the hands that reared them, withering;
Imperial anarchs, doubling human woes!
God! was thy globe ordained for such to win and lose?

*

XLV.

Ιδού νερά του Αμβρακικού! Κάποτε, εδώ, ένας κόσμος
Ολόκληρος εβούλιαξε για καλλονή γυναίκα.
Στον κόλπο ετούτο όλα σκιρτούν και ευωδιάζουν дуόσμο.
Εδώ Ρωμαίοι στρατηγοί κι Ασιάτες τρείς και δέκα*
Σύρανε τα περήφανα καράβια τους σε μάχη,
Και λάβαν νίκη αμφίβολη, μα σίγουρη σφαγή.
Νά το, το μέρος όπου θέλησε τρόπαια στημένα να 'χει
Ο δεύτερος ο Καίσαρας.** Τώρα γκρεμίσματα στην γή.
Όλα μπροστά μου ρημαδιό, χώμα τα χέρια που τα φτιάξαν.
Ω! Εσείς που το πιστέψατε πως είστε κοσμοκράτορες
Οι δαίμονες, βασανιστές λαών, για τα δεινά σας τάξαν!
Θεέ μου Πανοικτίρμονα! Της αρμονίας κόσμος, έργο των χειρών Σου,
Πώς παίζεται στα ζάρια των τυράννων, των εχθρών Σου;

*

ΕΠΙΜΕΤΡΟ:

Η ποιητική σύνθεση του Γεωργίου Γόρδωνος, Λόρδου Βύρωνος Childe Harold's Pilgrimage (Η προσκύνησις του Τσάιλντ Χάρολντ), εξεδόθη το 1812 και αμέσως έγινε αποδεκτή με ενθουσιασμό από τους Λονδρέζους και το ευρύτερο Αγγλικό κοινό της εποχής του. Η ανταπόκριση του αναγνωστικού κοινού, υπήρξε απροσδόκητη για τον ποιητή. Όπως ο ίδιος ομολογούσε μετά την έκδοσή του, έγινε, δίχως να το περιμένει, διάσημος. Την πρώτη έκδοση των πεντακοσίων αντιτύπων, η οποία εξαντλήθηκε μέσα σε τρείς μέρες, ακολούθησαν έξι απανωτές εκδόσεις μέσα σε διάστημα ενός μηνός. Μεγάλο μέρος του Childe Harold's Pilgrimage, γράφτηκε στην Ελλάδα και εμπνεύσθηκε από το αρχαίο ελληνικό κλέος σε αντιβολή

με «την σύγχρονή» του ποιητή «θλίψη», για το κατάντημα της δούλης αγαπημένης χώρας, των ενδόξων ερειπίων της και των σύγχρονών του Ελλήνων. Αρχάγγελος του ρομαντισμού, κυνηγημένος από τα δικά του φαντάσματα και βάσανα, ο Βύρων φθάνει στην Αθήνα ανήμερα Χριστούγεννα του 1809 και φιλοξενείται στο σπίτι της Θεοδώρας Μακρή, μητέρας τριών κοριτσιών, για την μικρότερη των οποίων, την δωδεκάχρονη Τερέζα Μακρή, την οποία ερωτεύτηκε παράφορα, θα γράψει την περίφημη «Κόρη των Αθηνών». Κατά τον χρόνο της παραμονής του στην Αθήνα, η οποία διήρκεσε δέκα εβδομάδες, ο Βύρων συνθέτει τα πιο ρωμαλέα λυρικά μέρη του έργου *Childe Harold's Pilgrimage*. Στην περίτεχνη λυρική αφήγηση της σύνθεσης, ο ποιητής σε μια προσωπική Οδύσεια, ταξιδεύει διαρκώς περιπλανώμενος. Παρουσιάζουμε εδώ, τα πρώτα δεκαπέντε μέρη του «Δευτέρου Άσματος», (*The Canto two*), του αναφερομένου στην επίσκεψή του στην Ελλάδα. Στο Άσμα, ο Βύρων καθήμενος στους Στύλους του Ολυμπίου Διός, αντικρύζει την Ακρόπολη και τον πληγωμένο τον Παρθενώνα, θλιβόμενος για την σκλαβιά, αθεράπευτος νοσταλγός του αρχαίου κλέους. Σε τόνο συντριβής και λυρικής υψηγορίας, στοχάζεται για την φθορά και την επίκτητη ζωή και οργίζεται για την Ύβρη: Αυτήν που επετέλεσε ο Πίκτος (Σκωτσέζος) Έλγιν, με την σύληση του Ιερού και την κλοπή των μαρμάρων. Έργο που λειτούργησε καταλυτικά στην έκρηξη του ευρωπαϊκού φιλελληνισμού, η Προσκύνησις του Τσάιλντ Χάρολντ, αναπτύσσεται σε εννεάστιχες στροφές με κορυφώσεις λυρικές και αφηγηματικές που αντλούν από την πλούσια παράδοση την αγγλικής προσωδίας, κρατώντας την συγκίνηση σε αμείωτη θέρμη.

Δ.Κ.